

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v Rojanu pri Trstu, števil. 3.

Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Križ ob morju.

(Povest. — Prevel I. V. Starogorski).

Vreme je bilo slabo, morje je burkalo, vihar je divjal in tulil krog majhnih hišic, dež je lil, kakor bi bile odprte vse zatvornice neba. Na nekem osamljenem otoku na Angleškem so stanovali ribiči v svojih nizkih hišicah in gledali razjarjeno nebo, kedaj se zopet vtolaži. Tesno jim je bilo pri srcu in malone so začeli obupavati. Njih hišice so stale na ozkem delu zemlje, katerega je ločilo morje od glavnega dela otoka; ako se vreme kmalu ne pomiri, jim preti lakota. Nevarnost njih hišic in celega otočiča je bila očita in od raznih strani so bili posvarjeni, naj se izselijo. Pripetiti se zna in to prav lahko, da poplavi nekoč voda cel otok. Sklenili so oditi, a vendar so se še obotavljali, ker ta del zemljice, ta otoček je bil njih domovje. Njih predniki so pustili hišice, njih očetje so bili tam rojeni in pod temi nizkimi hišami so tudi zatisnili svoje trudne oči. Ko pa vidijo razburkano morje, ko vidijo množino dežja, sprevidijo tudi nevarnost, ki jim preti, ako se obotavljajo še delj časa. Sklenejo trdno, izseliti se na pomlad. Dva dni pred Božičem se pa nebo zjasni in morje leži mirno kot majhno dete v zibelki. Veselje in živahnost se zopet naseli med ribiče, njih žene in otroke.

„Danes se lahko peljemo na drugo stran,“ rečejo veselo, „in ako Bog dá, imamo vsega dovolj za praznike.“ Kmalu nato se odpeljejo in vrnejo s polnimi čolni. Otroci vriskajo, žene pojo in možaki si stiskajo roke od veselja. Drugi dan sklenejo iti starejši možje na ribji lov, mlajši pa v mesto na ribji sejem, da prodajo blago in nakupijo potrebno za praznike.

Zgodaj drugi dan, še pred solničnim vzhodom,

je bilo v majlni vasici na otoku vse po koncu. S solničnim vzhodom se popeljejo na morje in na kupčijo. Tam ob obrežju stoji velik, črno pobarvan križ, na katerem visi bela podoba Odrešenikova, vidna od vsakogar daleč okrog po morju.

Pred davnimi leti — tako se pripoveduje — se je razbila ob obrežju velika ladija. Od vseh popotnikov se je rešil le jeden. Le jednega moža je vrglo morje na suho, katerega je našel priprost ribič. Jezika rešenca niso razumeli prebivalci otoka, vendar so ga oskrbeli s potrebnim in ga prepeljali v bližnje mesto. Vse je že pozabilo na ptujca. Nekaj mesecev je preteklo in rešeneц je prišel zopet in takrat z delavci, ki so pripeljali seboj velik križ. Na mestu, kjer ga je vrgla voda na suho so postavili križ. Potem so odšli. Ljudstvo pa, ki je gledalo ta prizor najpoprej iz svojih koč, se je približalo spoštljivo. Pred podobo križanega Rešenika pokleknejo in molijo za duše, ki so v sili. Taka molitev je napisana tudi na križu.

Ko so pozneje nekatere družine iskale prostora za naselbino so si ga izbrale pri križu. Križ jim je bil cerkev. Ko je prišel župnik iz bližnje župnije, je postavil pod križem priprost oltarček in pod razpeto podobo krvave daritve, pravil nekrvavo daritev. Pod to podobo je dobivalo ljudstvo odpuščenje grehov, tukaj so se ozdravljale in krepčale njih duše. Tukaj so bili krščeni njih otroci in tukaj so sklepali zakone. Od ranega jutra do poznega večera, da celo po noči je klečal ta ali oni pod križem.

Kadar so se na večer vračali ribiči v svoje domove, so pogledovali s svetim strahom resno podobo Odrešenikovo. Naj posije solnce in obda s svojo bliščeeo svetlobo križ, naj razsvetljuje tiha luna motno okolico, naj pihlja poletni vetrič krog podobe ali naj razsaja vihar, podoba ostane

Prihodnja številka izide 12. maja.

nespremenjena. Ljudje miró in novi rodovi nastopajo, le veliki k iz ostane neizpremenjen. Obličje Odrešenika je blede, in gleda resno po morju. Njegove razpete roke objemajo majhni otočić.

K temu križu se napatijo ljudje, katere smo v začetku omenili. Le jeden obstoji na strani in ustnice mu krožijo v zaničljiv posmeh. Nekateri postanejo nevoljni, ko ga vidijo, drugi ga zopet pomilujejo. Vitka, mlada deklica odtegne nežno ročico spremljevalcu in stopi k zasmehovalcu.

„Milan! reče ganljivo. Čemu stojiš tukaj z zaničljivimi pogledi? Pojdi in moli z nami za sé in za druge!“

„Molim naj, k temu lesenemu križu? Nikdar!“ odvrne porogljivo se smehljaje.

„Milan, dobro veš, da ne molimo k lesenemu križu, ampak k Gospodu Jezusu, ki je na njem umrl!“ zakliče mlada devojka s solznimi očmi.

„Leseni križ ali Gospod Jezus je eno in isto. Milan se ne klanja pred križem ne pred tistim, ki je na njem umrl.“

„Bog bodi milostljiv,“ reče preplašeno deklica in se pokriž. „Naj ti mili in usmiljeni Jezus, ki je umrl za te in za me, odpusti te grozne, bogokletne besede!“

On prime njeno roko.

„Helena, reci mi kaj v slovo,“ zašepeče s hrepenečim glasom in upre svoje oči v njeno obličje!

„Srečno, Milan, in Bog, katerega ti tajiš, naj te obvaruje in pripelje srečnega nazaj!“

„Helena,“ nadaljuje Milan, „ljubi me, kakor jaz ljubim tebe. Pojdi z menoj. On te ne ljubi, kakor jaz. Pojdi z menoj, bodi...“ —

Naglo odtegne deklica roko iz njegove in odbeži k drugim.

Rdečica na obrazu dekleta ne uide mlademu možu, ki jo je prej spremljal. Pristopi k nji in jo vpraša:

„Kaj je rekel, Helena?“

„Oh, vedno stari odgovor, da noče moliti,“ reče deklica in p vesi oči. Čuila je, da ni govorila resnice.

„Ta izdajca, odpadnik!“ vzklikne jezno.

Imej usmiljenje z njim in moli zanj, Josip!“ tolaži Helena.

„Helena, zakaj ga zagovarjaš? On je izvržek našega dobrega starega imena, sramota za vso vas — črna ovca.“

„Bog ljubi črne ovce prav tako, kakor bele, dragi Josip,“ reče nežno ona.

„Nikdo drugi se ne briga zanj, kakor ti. Ali delaš to zavoljo njegovega lepega obraza?“

Potrpežljiva je bila mladenka.

„Ne, Josip, to ravnaj zavoljo njegove duše. S preziranjem in zaničevanjem ga ne spreobrnemo. Tako ni ravnal Odrešenik z grešniki!“

Mladenič obmolke osramočen. Vendar je že ljubosumnost vzknila in pognala korenine v njegovem srcu.

„Ti skrbiš bolj za njegovo dušo kakor za mojo Zakaj?“

„Njegova duša je potrebna več skrbi, kakor pa tvoja. To je vzrok!“

„Mnogokrat si mislim, ko bi ta stvar stala drugače, bi ti...“

Helena ga začudeno in milo očitajoče pogleda. On jo pogleda v oči. Pogleda se srečata.

Odpusti mi, ljuba Helena, da sem te žalil in dvomil o tebi!“

Josip, jaz ti odpuščam! Pa prosim te, ne dvomi o meni. Stari i na smrtni postelji so naju blagoslovili, najini srca sta i naklonjeni, tvoja sem in hočem biti, zato prosim, ne dvomi!“

Približala sta se k drugim, pokleknila in molila. Za mehovec pa je stal nepremično nekaj trenutkov, oko mu je počivalo na eni osebi med klečečimi. Z zlobnim nasmehom se obrne in odide k čolnom.

Ko odmolijo, vpraša Helena:

„Jesip, ali prideš že jutri nazaj?“

„Da, Helena, ako bo božja volja.“

„In ti boš na potu prijazen pro i svojemu bratrancu Milanu in ga srečno privedel nazaj; ni res, Josip, da ga boš?“ prosi milo deklica.

Nekaj hipov se stemnijo Josipove oči, potem pa smehljaje odvrne:

„Da, Helena, srečno hočem pripeljati črno ovco domov.“

Nekaj ur pozneje je bilo, kot bi izumrla vsa vas. Le tu pa tam se sedaj pa sedaj prikaže žena ob vratih in oko ji splava k velikemu križu in k morju. Morje je mirno, nebo čisto, kakor oko ribe, le tam na severovzhodni strani se vidi ozka črta črnih oblakov. Ta črta se širi in veča. Morje se prične rahlo zibati, kakor prsi spečega otroka. Ta sprememba ne vznemirja niti sicer boječih žen. —

Vendar! Kaj je to! Na pragu vsake hiše se prikazujejo prestrašeni obrazi. Tam, kjer se je prej dvigala ozka črta oblakov, je postala temna stena, ki se dviga vedno višje in višje, gnana od viharja. Kmalu je bilo popolnoma temno in morje je nemirno pluskalo. — Sedaj zatuli vihar, morje se peni in šumi, val se dviga nad valom, kakor bi hoteli doseči oblake.

Žene in otroci hite k nogam Križanega in vroče, srčne molitve se dvigajo proti nebu za njih ljube, ki so daleč na morju. Bled obraz Zveličarjev se jim je zdel milejši. Šumenje razburkanega morja in tuljenje viharja prevpije tihe molitve. Črna tema obdaja morje in zemljo. Minute teko počasi, kakor dnevi; žene nastavijo na okna luči, se oborožijo z rešilnimi vrvmi, vzamejo seboj svetilke in

idó na obr žje. Nekaj časa mučnega čakanja preteče, kar se zasliši slab klic. Žene začno mahati s svetilkami in kličejo, pa le veter in valovi se jim posmehujejo. Zopet mahajo s svetilkami in kličejo odgovora ni od nikoder.

Ure potekajo. Vihar razsaja vedno huje in žene še vedno stojé ob obr žju zatopljene v molitev. Zopet se zaslišijo glasovi, takrat jasneje in močneje. Zopet kličejo in mnogo rok vihti svetilke. Glasovi se bližajo in žene molijo. Val vzdigne čoln, v katerem se obupno oklepata vesla dva moža in ga vrž k nogam žen. V istem hipu objameti dve ženi svoja mož in tri druge stokajo, ker so otroci zgubili očeta. O drugih čolnih ne vesta moža ničesar.

Moža peljeta žene in otroke v hiše. Vsi ubogajo, le Helena ne. Ona nima matere ne očeta, da bi ju tolažila, ampak z rešilno vrvjo in s svetilko v rokah stoji na obrežju gledaje proti jugu. V nočni temi, oblečena v belo obleko je bila videti kot kaka nadzemeljska prikazen. Kar se zasliši od morja glas.

„Helena.“ zakliče nekdo komaj slišno iz teme.

„On je tu! On je tu!“ vzklikne in beži naprej. Moža ji sledita. Luč svetilke posveti po peneci vodi in pokaže čoln, boreč se z valovi. Ribiča vržeta rešilne vrvi, ki pa padejo pred čolnom v vodo. Zastonj se trudita veslarja spraviti čoln naprej. Nekaj trenutkov ga zakrije val, potem ga dvigne visoko, kot bi pomišljeval, naj ga li pokoplje v globočino ali vrže na suho. Svetloba pade v čoln. Moža v njem sta Josip in Milan.

Kot stolp visok val se bliža.

„Moj Bog, morje je izstopilo na otok!“ vzklikneta moža tik Helene in ona čuti, kot bi jo nekaj vleklo nazaj! S silo se oprosti. Čoln se je nekoliko približal in natančno opazi Helena bled obraz Josipa in Milanove črne oči. Enega lahko reši, oba ne more. Kratka molitvica za večnost, potem vrže vrv — — Milanu.

„Josip ne dvomi o meni, prosim te, ne dvomi!“ zakliče proseče. Prime za konec vrvi in beži pr ti križu. Voda se dviga vedno višje in v šje. Vpitje in klici utaplajočih se žen in otrok prihajajo na njeno uho, vendar valovi jo potiskajo naprej. Še enkrat dvigne svetilko. Njena luč ji pokaže velik križ na pol pod vodo. Skuša ga doseči, valovi jo dvignejo visoko v zrak in jo potegnjejo v globočino k ljubemu Josipu.

Drugo jutro zve duhovnik o pogubi vasice. Požene konja, da stopa hitreje in kinalu dospe na kraj nesreče. Prijazne hišice, katere so še včeraj stale tukaj, so zginile.

Nekatere so bile popolnoma odnešene od drugih se še vidijo razvaline. Prebivalci, ki so bili

včeraj tako veseli, kje so sedaj? Nikogar ni, vse je mrtvo. Le veliki, črno pobarvani križ, na katerem visi bela podoba Odrašenika, stoji nepokvarjen, kljub vsem si am. Spoštljivo se mu približa duhovnik.

Ko pride bližje, zagleda poleg človeka, oklepajočega se križa. Ko pogleda v obličje še živega moža, ki ni opazil blizine duhovnika, zakliče: „Milan, Milan!“

Mož dvigne desno roko k podobi in vzklikne:

„Glej Ga — On je Bog!“

Duhovnik se skloni čez njega in zopet zakliče:

„Milan!“

„Glej Ga — On je Bog! ponovi Milan in dvigne roko.

Duhovnik mu poda nekaj krepčla.

Ko se Milan zave, pripoveduje:

„Moj bratranec Josip je zgrabil za vrv, ki jo je vrgla Helena ter jo potisnil v mojo roko. Potem so valovi odnesli njo in vrv in naju ločili. Močno se držeč vrvi sem plaval naprej, kar me valovi vržejo ob nekaj trdega. Zgrabil sem z obema rokama in spoznal križ. Voda je butala ob njega, vendar je stal trdno, kakor skala. Voda je naraščala in me dvigala vedno višje, dokler nisem občutili mrzlega obličja Njegovega ob svojem. Dobro sem razločeval bodeče trnje njegove krone. Upadajoča voda me je zopet spustila k tlom in ostal sem pri tleh križa tako, kakor sem se ga iz strahu pred smrtjo oklenil. — — —

Deset let pozneje se je peljal Milan kot vojak sv. križa čez atlantski ocean, da postavi križ rešenja pri divjih narodih.

Mi smo Slovani!

(Speval Zvonimir Ma-le.)

Čvrsti konjaki kot čvrsti junaki,
misli bogate kot silni duhovi,
jaki v ljubezni, pri delu možaki,
mi smo Slovani in naši so dnovi!

Tam od Balkana in njegov pogorja
pa do trisolnčja*) in hribov ledenih,
od Krkonošev do vzhodnega morja,
največ Slovanom je tal izročeni.

Bliska se zora, zbežala bo mora,
kviško zakladi, na dan velumí,
vzevete nam morje in raven in gora,
mi smo Slovani, hurá naš zahrumi!

*) trisolnčje je naravna prikazen v severnem ledenem morju. Prikaže se včasih več navideznih sonc v kolobarju.

Plemenito maščevanje.

(Spisala M. Topolnikova.)

Pravkar je izšlo solnce izza gora in njegovci svitli žarki se razprostirajo na vse strani, kot bi hotelo vaščanom klicati vesel jutranji pozdrav.

Po cesti skozi vas koraka mlad mož, večkrat postoji, potem pa zopet postopa dalje, počasi, nejednakomerno

Obleka mu je stara, obrabljena in že večkrat zakrpana, tudi čevlji so kazali pomankanje.

Ako ga opazujemo natančneje, moramo priznati, da je mož pošten in da ni sam zakrivil svojega uboštva.

Konečno dospje do zadnje, bogato okrašene in okusno zidane hiše v vasi. Tu se ustavi in na prvi pogled se mu pozna, da se bojuje s seboj.

„Saj to vendar ni nič hudega, ako poprosim košček kruha. Ko pa dobim delo, bom zopet pošteno prežuljal sebe in svoje“, dé sam pri sebi ter odpre vrtna vrata in stopa proti hiši.

Pri stopnicah srčca bogato opravljeno žensko, bolje rečeno — gospo. Ponižno se ji prikloni proseč jo koščeka kruha.

„Ne bo nič“, zakriči gospa, „le poberite se, da vas ne vidim“.

„Milostljiva gospa, s povzdignjenimi rokami vas prosim, usmilite se me: v mesto grem iskat dela in gotovo bom prej omagal, ker sem zelo lačen. Oh, usmilite se me, samo košček kruha prosim“.

„Kar najhitreje se mi spravite,“ vpije dalje gospa, „potepuhov imamo itak povsod dovolj, ako se približate le še za en korak, pogledjte onega psa tam-le, odvežem mu verigo in vi ste zgubljen. Dve minuti še vam dam časa za pomislek, kajti pri nas smo s takimi potepini takoj pri kraju.“

Mož ni rekel ničesar. Tiho je odšel, pre-mišljujoč, kako v nebo vpijočo krivico mu dela oseba, ki ga niti ne pozna in ki ji ni delal nikake nadlege. V dno srca ga je pekla beseda potepuh, njega, ki je vedno živel pošteno in še po smrti starišev prežuljal svoja mlajša brata s svojim slabim zaslužkom. Na najpodlejši način, način, ki ne pristojata omikani osebi, me je odpodila in me klicala potepina. Kako je bolelo tako neopravičeno ravnanje poštenega mladeniča!

Gospa je med tem izginila v hišo. Kmalu jo zopet vidim prihajati s svojim štiriletnim dečkom. Hlapec pripravi voz in kočija zdrči proti mestu.

Tujec, ki ga je ravnokar gospa tako surovo odpravila, je bil že precej oddaljen. Bil je še popolnoma slab, a je vendar na tihem prisegal, nikoli več prositi, rajši umreti. Ko pa sliši drčanje kočije za seboj se ozre in kaj vidi: Konji drviyo z neznansko silo naprej s kočijo, v kateri je sedela gospa, prej tako ponosna in trda. Videl je kako strastno pritiska sinka na prsi in kako krčevito se oprijemlje naslonjača.

„Ko bi se tudi ta gospa kedaj potrebovala pomoči in bi je ne dobila!“ bila je prej njegova želja ali sedaj se mu je oglasil v srcu drugi čut — čut ljubezni do bližnjega in temu se je moral čut maščevanja umakniti.

Sklep je bil gotov, popotnik skoči k konjem, zgrabi z vso silo za uzdo in ustavi konje toliko, da potegne hlapec gospo iz voza, ki je strahu omedlela. Ko se zave, ni bilo ne voza, ne konjev, ne rešitelja, ki se je tako plemenito maščeval. Konji, ki so se ustrašili strele v bližnji hosti, so z grozno silo bežali dalje in nazadnje vse skupaj prevrnili v cestni jarek.

Ko so na klicanje gospe prihiteli ljudje, so vse drugo našli živo, le oni mladenič je bil mrtev na dnu pod vozom.

Ko je gospa gledala svojo žrtev, se ji je pač vzbudila vest in bridko je obžalovala svoje dejanje, a bilo je prepozno. Sedaj je še le spoznala, kako blago srce je imel oni prejšnji „potepuh“ in kako plemenito se je maščeval, da je celo žrtvoval za njo svoje življenje,

Iskrice in narodni pregovori.

Nabrata Ljud. Brgant in Števo E.

Ni veselja brez grenke kaplje.

* * *

Kot med so zapeljivčeve besede, a redno grenek sad prinašajo.

* * *

Ni vse zlato, kar se sveti, vsega ni vselej verjeti.

* * *

Če ne moreš biti lep in bogat, Lahko si pa dober in pošten.

* * *

Navadno v življenju prav malo velja, kdor se z učenostjo puhlo baha.

* * *

Za pregrešnim veseljem pride grenko spoznanje.

— . . —

Ako bi ljudje ne mrli, konji se ne drli, zdavnaj bi že svet [podri].

— . . —

Ako dva psa eno kost glojeta, se kmalu skoljeta.

Ako hočeš veliko let šteti, moraš od mladega zmerno živeti.

Ako ima pes tudi preveč kosti, vendar jih drugemu glodati
[ne pusti.

Ako koza laže, rog ne kaže.

Ako mu levova koža ni dovolj, se lisičjo najde.

Če ne teče, pa kaplja.

Če pri kraju ne vidiš dna, ne bređi čez vodo.

Če se kmet po lovu klati, v kratkem drugemu mlati.

Če smo črni, nismo zato cigani.

Ako srce ti molči, zastoj tvoj jezik ti klepeče.

Če stopiš mački na rep, zamijavka.

Lupino zgrizi, če te jedro mika.

Akoprav sva si brata, mošnji si pa le nista sestri.

Beračeva bisaga nikoli ne omaga.

Krčmar in berač ne živita od jedne hiše.

Zatčči ko' o, vrtelo se bo samo.

Zdravje gre po niti gori, doli po vrvi.

Pada sneg ali dež prši — božja volja se godi.

Dunaju! Nismo na pravem potu, kadar se kupuje, kar se ne potrebuje, se kmalu prodaja, kar se krvavo potrebuje. Kje so oni zlati časi, ko so slovenske žene in dekleta nosile samo to, kar so si same napredle in natkale. Danes je ženska vsa pisana kot spomladni metulj in vse je kupila iz tujine. Vse beži, druga pred drugo, samo da je lepša, nič se ne vpraša, da li to dopušča očetova domača mošnjā? Kdor bi nas vrnil na stari način življenja, osobito glede obutka in obleke, zaslužil bi nebeški raj

Niso pa samo ženske oblečene vse v ptuje, tudi moški svet. Kdor more in nemore, vse se oblači gosposko, lepe čreveľjčke, fin klobuček ter smodko ali svalčico. To je lepo! Cigare in cigarete! Vse puši. In koliko to stane? Koliko novcev se odpihne v božji zrak. Puši se samo iz prevzetnosti in oholosti. Bilo bi vredno računati, koliko stanejo vse šolske knjige za otroke in koliko se potroši za tobak v naši domovini.

Ne znam sicer ne jednega, ne drugega — vendar mislim poprečno, da se mnogo več izda za tobak nego za koristne knjižice, iz katerih se bi otroci naučili toliko koristnih reči za življenje. In glej! nisem še slišal nikjer, da bi se kdo tožil: nimam za tobak, čul sem pa že večkrat, da se tu in tam pritožuje: Kam bomo prišli? Koliko stanejo te knjige! Ne moremo otrok šolati. Odkod denarja? Denarja ni, ker se ga trosi za nepotrebne in škodljive reči. Pred nedavnim časom se je sramoval odraščeni sin pušiti vpričo svojega očeta, dandanes pr. de pastir v nedeljo pred cerkev, stopi pred gospodarja in smodka se mu kadi iz ust! Da prišlo bo kmalu, da se začno še ženske postavljati z lulo in smodko. Po nekaterih krajih že gospodične in ciganke kade in kdo jamči, da ne posežejo za tobakom tudi naša dekleta? Ko bi bile med nami stare navade, koliko bi se dal prihraniti za prave potrebe in za črne dni.

Da smo zabredli na krivo pot, da nam je težko oblačiti se redno, imamo še drugih dokazov. Tu so n. pr. šivilje po vaseh s svojimi šivalnimi stroji. Kdo je kedaj čul, da bi slovenska žena ali dekle potrebovalo šiviljo? Vsaka je bila sebi šivilja, veziljka in predica. Danes ni že vasi brez šivilje s šivalnim strojem, katera šiva za dekleta, za ženice in starke. Ako daje šivilji šivati kaka bogata gospa, dobro, njej ni sile, ima s čim plačati, ali, da nosi k šivilji kmečka ženska svojo obleko, to je draga prevzetnost, ktera žre novce in tira hišo v sirom šstvo! Ono pisano oblačilo z vsemi mogočimi našivi, prišitki in obšitki, seve, ugaja in dopada mladi deklini; misli si goska, da take obleke nima nobena! A ko oče nima s čim plačati davka, je to njeno oblačilo sramota v hiši. Svet spozna to nevarno prevzetijo, ali nikogar ni,

Cesa nam treba?

Piše — *Vesetodolski*.

(Konec).

Oglemo si še tretje naše geslo, potrebno, da pridemo do blagostanja t. j. potrebno nam je tretjič **redno živeti**. Nek modrijan je rekel: „Ni siromak, kdor nima kar želi, ampak, kdor nima, kar potrebuje.“ Danes je ves svet nezadovoljen. Vzrok je ne v pravem siromaštvu, ampak v pusti želji: imeti to in to, kar ne more biti in tudi ni treba. Ko bi naši stari iz groba vstali, kateri so legli pred 100 leti, gotovo ne bi poznali svoje vasi in svojih potomcev, toliko smo se spremenili. Še pred nedavnim ni bilo v celi okolici prodajalnice, danes jih je v vsaki vasi po več, in kar je najslabše, tu se p odaja sto in sto čičkarij, brez katerih bi bili lahko zdravi in srečni.

Gledal sem nedavno pri nekem čevljarju lepo pisane in vse navskriž prešite papuče („šolničke“), ter ga vprašal, je li sam to delo napravil? „Ne,“ odgovori, „tako dobivam iz Dunaja.“

Moj Bog — pomislim, kam pridemo, naša kmečka dekleta nosijo obutek, katerega izgotovi naš čevljar, opiše ga pa čevljar daleč tam na

ki bi rekel: moja hiša se mora držati starih navad, moje hčere naj se nosijo jednostavno, vsaki ženski naj je čast, da ima kaj pokazati iz svoje roke, ne pa iz prodajalnice in iz šivalnega stroja. Vidimo zlo, pa se ga ne bojimo, mi se zla ne ogiblujemo, temveč še silimo v zlo!

Pripovedal mi je nek biležnik (notar), da je imel nalog v kmečki hiši napraviti cenitev radi zastanih davkov. Ko ni bilo v hiši nič, kar bi mogel ceniti, je odprla sinaha svojo skrinjo in iz nje so potegnili 13 rut — vse svilene. No! pogledaj, kje je početek in svršetek pomanjkanja. Dokler žena kupuje ruto na ruto sebi in hčeram, hiša dolguje na davkih. V teh 13 svilnatih rutah je mala kravica ali dva pujska, početek malega gospodarstva. Pa, kdo bi naštel vse, kako se zapostavlja redno življenje med ljudstvom ter se udaja prevzetnosti, zapravljalivosti in polagnemu propadanju?

Dolžni smo vsi, zdihujemo vsi, kako se težko živi, kako je hudo in vse narobe; pa tudi boljše ne bo, dokler ne počnemo bolje delati, pri delu pa srbno varovati, ne trositi, pov od varčevati in slednjič redno živeti. Varovati se prevzetnosti, ne se sramovati domače obleke, ne se dati zavesti

pisanim prodajalnicam zvitega kramarja, ampak ostati pri starem, domačem kroju in običaju. Vsak je svoje sreče kovač. V delu je bogastvo, varčnost drži bogastvo in čuva, redno življenje daje miren vzitek. Kdor rad in pridno dela, kdor je napreden, zna varovati in priprosto živeti, temu se ni treba bati zla, temuč hiša mu bo cvetela in vse dobro bo raslo v njej.

Ne veruješ? Poskusi in dal mi boš prav!

Brez napredka v delu, brez pametne varčnosti, brez rednega življenja nam ne bo nihče pomagal. Postavite na vlado angele iz neba, kateri so gotovo dobri, napravite v vsaki vasi kmečko posojilnico znižajte obresti nizko do 5 Kron, ako nam ne diši delo, ako ne maramo varčevati, ako se bomo v prevzetnosti skušali, tedaj bomo samo drugim robovali.

Moč in jakost človeka je v njegovi krvi in žilah, vrednost naroda v njem samem. Kdor noče sam sebi dobro, temu ne pomaga nihče: ne vlada, ne zbor, ne poslanec, ne občina. Ne zanašajmo se na druge. Čelajmo sami napredno, vedno bolje, varčujmo pametno ter redno živimo in lahko bomo zapeli: Še slovenska ni propadla, dokler — živimo: še visoko bode stala — ko jo zbudimo!

Sveti evangelist Marko.

Nekaj vzgojeslovnega.

— (Iz češčine priredila Hedvika Podlipška). —

I. Janezek.

Janezek ni rad hodil v šolo in se je zelo slabo učil. Ko je bil star štirinajst let, mu je rekel oče:

„Janezek, velik si in močen, torej se moraš česa učiti, da se bodeš mogel sam preživeti. Kaj bi se rad učil?“

„Jaz ne vem, oče!“ je odgovoril Janezek.

„Kaj bi rad znal?“ ga je zopet vprašal oče.

„Jaz ne vem,“ rekel je Janezek.

„Kaj pa hočeš toraj biti?“

Jaz hočem biti velik gospod. Hočem dobro jesti in piti in se voziti v kočiji.“

„Ljubi Janezek! Tudi jaz bi rad videl, da bi bil ti velik gospod. Toda, kdor hoče biti gospod, se mora v šoli dobro učiti in potem dalje

študirati. Ti pa si se slabo učil, toraj ne moreš študirati. Moraš se učiti kakega rokodelstva. Ne misli pa, da je rokodelec slabši od gospoda. Marsikateri rokodelec je bolj zadovoljen kakor gospod. Ako se boš dobro učil in pridno delal, ti tudi ne bo ničesar manjkalo!

„Toraj, oče, jaz se hočem učiti mizarstva. Mizarji delajo lepo pohištvo in to se mi dopade.“

„Dobro, Janezek, uči se mizarstva!“

Janezek se je učil mizarstva. Toda mojster je kmalu spoznal, da je Janezek lenuh, da noče delati in tudi lima ne zna dobro kuhati. Poslal ga je proč.

Oče se je začudil, ko je prišel Janezek domov. Vprašal ga je:

„No, Janezek, ali si že mizar?“

„Oh, oče, jaz nočem biti mizar. To rokodelstvo mi ne ugaja.“

„In zakaj ne?“

„Zato ker je oblič pretežek in lim tudi ne diši prijetno.“

„Kaj bodeš toraj delal?“

„Jaz bom vrtnar. Kako prijetno je gledati vedno lepe cvetlice in imeti okusno sadje. Jedel bom najlepše črešnje, hruške in jabolka. To bodo časi!“

Janezek se je učil vrtnarstva. Bilo je spomladi. Cvetlice so sicer prijetno dišale, a Janezek tega ni opazil. Gledal je le na drevje, ne li visi kje kaka črešnja ali hruška. Toda ni bilo ne črešnje ne hruške ne drugega sadja. Vrtnar mu je ukazal, naj pleve travo in nosi vodo. A tega delati se mu ni ljubilo. Šel je torej domov k očetu.

„Kaj si že vrtnar?“ ga je vprašal oče.

„Oče, jaz nočem biti vrtnar. Mogel sem pleti travo, a potem me je bolel hrbet, nosil sem vodo in bolele so me roke. Jaz bom rajši lovec. Streljal bom zajce in jelene, ter jedel najboljšo divjačino. O, to se mi bo dobro godilo!“

Janezek se je učil za lovca. Ni hotel zgodaj vstajati, ako ga je kdo budil, godrnjal je, da je še zaspan in truden. V gozd ni hotel sam hoditi, ker se je bal. Ko pa se je učil streljati, je streljal na psa, mesto na zajca. Lovec ga je poslal domov.

„No, ali si že lovec?“ začudil se je oče.

„Oh, oče, jaz nočem biti lovec.“

„Zakaj ne?“

„Ker bi se labko ustrelil. Jaz bom rajši kuhar. Kuhal bom dobra jedila in jedel najboljšo pečenko in kolače.“

Janezek se je učil kuhati. Toda kmalu mu je bilo prevroče, ter ni hotel biti v kuhinji. Vedno se je hotel zunaj hladiti. Kar je kuhar skuhal, pokušal je Janezek. Ko pa se je enkrat oparil z vrolo juho, zbežal je domov.

„Jaz nočem biti kuhar,“ je pravil; „V kuhinji je vroče a jaz se hitro spotim. Rajši bom ribič. Vozil se bom v čolnu ter lovil krape in ščuke. Jaz ribe tako rad jem. To bo nekaj za me!“

Janezek se je toraj učil ribarstva. Kadar je solnce sijalo in bilo gorko, mu je ugajalo voziti se v čolnu. Toda ko je prišla zima ko je mrzel veter vlekter ter je Janezek moral pletiti mreže ali pa biti na vodi vso noč, omrzelo mu je ribarstvo. Nekoč je padel v vodo. Utopil bi se bil, ko bi ga ne bili ribiči videli in rešili. Ko se mu je obleka posušila, je šel domov.

„Oče,“ dejal je, „jaz nočem biti ribič. Na vodi je mrzlo, lahko bi se prehladil. Ako bi se pa utopil, kaj bi imel od vsega? Rib pa tako rad ne jem.“

„Ali deček, deček kaj bode iz tebe?“

„Jaz bom knjigovezec“, je rekel Janezek.

Janezek se je toraj učil knjigoveztva. Toda lep mu ni prijetno dišal. Šel je v mlin učiti se mlinarstva. Tu so ga zopet tiščale vreče v hrbet. Učil se je za ključavničarja; bilo mu je kladivo pretežko. Učil se je črevljarstva; zdihoval je, da ima tu vedno smolo. Učil se je krojaštva, a zbedel se je z iglo. Potem se je učil za dimnikarja, a rekel je, da je vedno umazan, da se ga vsak otrok boji.

„Bom pek,“ je rekel Janezek. Peki peko zemlje in rogličke, a to jaz kaj rad jem. To se bom imel dobro!“

Učil se je pekarstva, a kmalu je tožil, da ne sme spati in da mu moka pada na prsi.

Učil se je mesarstva, a porezal si je roko. Učil se je usnjarstva, a kože so mu neprijetno dišale. Učil se je zidarstva, a padel je raz oder.

Tako se je učil suknjarstva, klobučarstva, tesarstva in kovaštva. Mnogo je začel, a nič ne dokončal. Iz neumnega Janezka je postal neumen Janez. Tu so mu umrli stariši in on je ostal sam. Ker se ni naučil delati, trpel je večkrat lakoto. Ljudje, ki so ga poznali, so ga spraševali: „Neumni Janez, kaj se boš učil?“ Zdaj še le se je kesal, zakaj ni poslušal očeta. Tako je Janez postal berač in kot berač umrl.

II. Križ in jablan.

Pomlad je dihala prijetno vonjavo. Topli njen vzduh, je oživil staro zemljo in njeno srce se je vzradostilo, iz nje so zopet pognale cvetlice in začele cvesti. V gajih so peli slavci. Meseč je gledal iz mraka kakor skozi okno, gledal je po cvetoči zemlji in obličje mu je žarelo radosti.

Med dvema jablanama je stal ob potu lesen križ. Jablani sta bili v polnem cvetju ter stali kot ponočni devi. Iz njih cvetja je šumelo hot zadušeni smeh. Križ pa je stal tiho, kakor trapist s

svojim „memento mori.“*)“ Jablan na levici križa se je nagnila k njemu ter šepetala: „Revež, kako stojiš tu opustošen, žalosten in suh! Ta svet je hudoben! Pose al je tvoje korenine, okradel te listja in cvetja — in kaj je sedaj s teboj? Glej, me zelenimo, cvetemo ter rodimo sad — a kje je tvoj cvet spomladni, kje tvoj sad jeseni? Odmrl si svetu! Ako pride popotnik po cesti, sede le pod našo senco; ako pride vesela mladina, raduje se okoli nas — v tebe se nihče ne ozre, tebe nihče ne ceni, celo plica ne sede na te, da bi zapela.

— Kaj me niso ovenčali ljudje iz vasi? je vprašal križ.

— Da -- toda kje imaš venec? Do večera ti je zvenel in veter ga je odtrgal ter odnesel daleč proč!

Na to je rekel križ: — Ne ponašaj se s svojo krasoto! V kratkem izgubiš svoj cvet — labko zap je sekira, tvoje listje začne po malem rumeneti; lakomni človek ti oropa sadje in ko pade prvi sneg — boš stala gola, suha, zapuščena kakor jaz. Jaz res nimam cvetja ne sadja — imam pa nakit, ki mi ga krutost mraza in burje ne vzame: in to je podoba Kristusova kateri uka zuje vsemu svetu. Ako pride popotnik, kateri potuje za zabavo, leže v tvojo senco: pride pa po cesti revež, ki ga tare glad in se mu tresejo noge — ta pride k meni, položi bole o glavo na me, oklene se me s slabimi rokami ter pričakuje od mene utehe in pomoči. Okrog tebe se raduje brezskrbna mladina, kateri še sreča cvete — a kakor hitro otemni prvi blisk sreče — pride k meni, ko zaide s prave ceste — pride k meni, ko zgubi oče po nesreči premoženje svoje in svojih otrok — pride k meni, ko položi mati svoje dete v grob — išče pri meni tolažbe, ko ugasuje človeku sreča življenja — se še po zadnjem plamenu ozira v me.

Jablan se je zlobno nasmehnila. — Jaz ti tega ne zavidam! K meni pridejo veseli ljudje, a k tebi le žalostni!

Jaz dajem žalostnim tolažbo, a ti veselim veselje, je rekel križ

Jablan je sklonila glavo, kakor desni razbojnik ter šepetala: — O da bi bila jaz to, kar si ti, da bi bila s teboj!

*) „Spomni se smrti“ je navaden pozdrav teh menihov.

SLOVANSKI PESNI

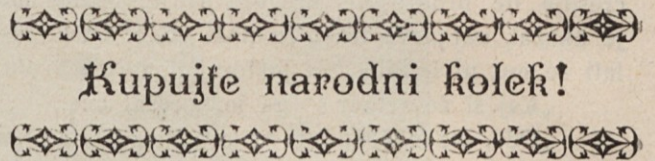
(Speval — Zvonimir Masle.)

Slovanska pesen — slast edina —
slavi s teboj se domovina,
za si om sin — junak se dviga
za srcem srce se užiga!

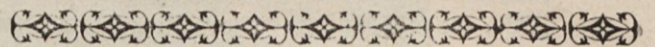
Od rojstva pevec, rod slovanski —
uklenjen v dobi je tlačanski —
ob tebi upe si utrinja
in ti njegova si svetinja!

Zvesto ga spremljaš kot junaka,
tolažiš, ko mu srce plaka,
in v črni tugi in v radosti
si zvezda mu na pot prostosti.

Še bolj se dvigni — slast edina —
da prost bo sin in domovina,
in zopet vzcvete raven morská
in žitna plan, osrčja gorska!

Kupujte narodni kolek!

Koledarček.

April.

30. bela nedelja. (Evangelij: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih.) Katarina S., dev.; Marijan, muč

Maj

ima 31 dni. Dan zraste v tem mesecu za 1 uro 11'. 1. ponedeljek Filip in Jakob, ap.; Žiga; Jeremija. — Solnce vzide danes ob 4 uri 56', zaide ob 7 uri 10', dan je dolg 14 ur 14'. — 2. torek. Atanazij, škof; Sekund, muč. — 3. sredo. Najdba sv. Križa. — 4. četrtek. Florian (Cvetko) muč.; Monika, vdova. — Danes je mlaj ob 4 uri 47' popoldne. Krasno, pomladansko vreme. — 5. petek. Pij V., pap.; Irenej, Judita. — 6. sobota. Janez Ev. pred lat. vratni. 7. II. povelikonočna nedelja. (Evangelij: Jezus dobri pastir.) Stanislav, šk.; Gizela. — 8. ponedeljek. Prikazen Mihaela nadangela. — 9. torek. Gregor Nac., šk.; cerkv. uč.; Beat, sp. — 10. sredo. Antonin, škof; Izidor kmet. — 11. četrtek. Mamert, šk.; Gandolf opat. — 12. pet. Pankracij muč., Nerej muč. — Prvi krajec je danes ob 12 uri 7'44' zjutraj. Spremenljivo vreme. — 13. sobota. Servacij, škof; Glicer'ja, dev.; Peter Regi'.

Slovenci in Slovenke!

Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

Razkoleniki in oskrunjevanje božjega groba

Jeruzalemu

(Priobčil — Vipavski).

Pisatelj je že večkrat slišal in bral o „svetem ognju.“ kateri prihaja vsako leto na veliko soboto razkolenikom v Jeruzalemu, opisal bo pa to peklenko slovesnost po izvirnem dopisu časopisa „Oriente serafico“ minolega leta str. 349.

Vsako leto na veliko soboto grškega obreda, postane bazilika*) božjega groba gledališče nespametne in ostudne komedije, ker ta dan se vžge „sveti ogenj“ po božji, čudežni moči. Da je res tak ogenj in da se čudežno vsako leto vžiga, to je nauk grške razkolne cerkve: potrdil ga je pred malo leti sedanji carigrajski patrijarh v po lanici na svojo „sveto“ duhovščino, kot odgovor na poziv Leona XIII. glede združenja vseh cerkvâ v katoliško.

Že v petek popoldne je bazilika tako natlačena razkolenikov, da se more komaj človek rivoti naprej; tu je več prodajalcev sladkega kruha, žganja in drugih pijšč, kar ti „pobožni“ romarji mej kričanjem slobodno povživajo na tem svetem kraju. Tu je vse polno žensk s sesajočimi otroci, vpijočih dečkov, Turkov, ki se hodijo smejati kristijanom, itd. Ali tu je tudi prostor, kjer spe ali bolje rečeno, leže, in sicer vsi skupaj, kakor pride. Videti, kaj se tu godi očitno, javno, mora rudečica oblititi vsako, če ne sramežljivo vsaj dostojno lice....

Drugi dan zjutraj okolo 8 ure, prihrumi druhal divjih mladeničev v cerkev, kateri so nalašč plačani, da delajo ropot in množijo fanatizem. Razdele se v razne vrste ter začnejo smešno procesijo. Nekatere nosijo na ramah, druge na lestvicah; zopet drugi tekajo sem in tje, ploskajo z rokami, vpijejo kot obsedeni, ter divje pojejo: „Jezus Kristus je prišel — nas je odrešil in osvobodil — nesrečni judje! — kristijani praznuj jo!“ Da bi žalili katoličane, vpijejo tudi vmes: „En sam Bog, ena sama pravoslavna vera.“ Jeden, ki predstavlja škofa, pa kolne in izobčuje okolo stojеče takò, da ga naposled nosači vržejo na tla!

Kasneje pridejo notri vojaki spremljani od več častnikov; saj je čas da se odpravi tak škandal!!... Ne, ne, škandal raste! Vojaki dobro plačani od boljih oseb in raznih razkolnih redovnikov, začnejo s silo iskati mesta za priporočence, ker pa hoče vsak prejšnjih obdržati svoje mesto, tudi že plačano, nastane boj mej temi in vojaki; in močnejši zmaga. Takò je treba hočeš, nočeš pustiti svoje mesto drugim in se podati v kote bazilicne, kjer se jih toliko nabere, da se bi skoro

zadušil. Ta prizor ni možno opisati: jok, vpitje, preklinjevanje tudi od strani redovnikov, je strašno.

Ko se je napravilo malo reda, nadaljuje vpitje druhali mladeničev, in zdajci stopi v baziliko patrijarh (nadškof) v pravem viharju kričanja in ploskanja. Slovesno opravljen, z banderami in svojo duhovščino, gre trikrat okolo kapele božjega groba, na kar si sleče slovesno ob'eko ter stopi v kapelo božjega groba in za seboj zapre vrata. Na to se dva dijakona*) približata dvema oknoma, skozi katera jima bo dal patrijarh „sveti ogenj“, koj ko bo prišel iz nebes!... Čez malo trenutkov, glej bakljo! Pri tem prizoru doseže prejšnji fanatizem neverjetnost...! Dijakona vžeta več sveč ter jih vihrata po zraku. Na to začnejo po celi baziliki taki prizori, da bi služili italijanskemu pesniku Danteju v krasen prizor.. za njegov „pekel.“ Vse se gnječe v strašnem kriku, vsak bi hotel prvi vžgati svečo na svečah dijakonov!...

V hipu postane bazilika ognjeno jezero!

Dim in smrad napolni vsak prostor svetega mesta, kjer ne vidiš drugega, nego konfuzno mahanje fanatičnih razkolenikov.

In tam na sredi je grob Zveličarjev!....

Pobožni (gotovo prepričani) Rusi si žgejo s tistimi lučmi obraz, prsa, itd., dihajo v se plamen „svetega ognja“, kateri ima več moči, da očisti dušo nego sv. krst!

Naposled gre patrijarh — ne, zmagoslavno ga nosači nesejo iz bazilike, in takò se za tisto leto konča ta.... žalostno smešna ceremonija. Nikar pa ne mislite, da delajo to samo domačini! Večina so ptujci od vseh krajev, največ pa Rusov, kateri ne zapustijo Jeruzalema, dokler si niso se „svetim ognjem“ očistili duše....

Sicer pa to oskrunjevanje jako „dobro vrže“ razkolnim menihom, bivajočim tik svete bazilike. Neki romar je vprašal glavnega povzročitelja te komedije, zakaj se vendar tako postopa z neukim ljudstvom. Na kar mu je odgovoril: „Ako ne bi mi narejali tega ognja, seveda potem gorje nam; ne bi prihajali romarji in mi bi od lakote umrli.“... In res! Neverjetno, kako znajo razkoleniki trgovati s svetimi rečmi, in kako so prebrisan in lokavi z nevednimi kupčevalci! Najdražji so jim Rusi, ker so priprosti in pa bogati. Že na veliki petek si kupijo mesto v baziliki, v soboto zjutraj pa, kakor smo videli, jih spodijo proč, ker na njih mesto morajo drugi: kateri, so seveda tudi dobro plačali! Ti, bolj odlični, morajo pa plačati tako odlično (!) mesto, po nad 100 kron!... Kdor hoče prvi prižgati svečo pri „svetem ognju“, mora plačati največ... Ta imenitna prednost je stala včasih

*) cerkev.

*) jedna stopnja nižje od duhovnika.

2000 kron!! Vse to pa pride menihom v žep! Tudi sveče si pustè plačati petkrat več kot ve-ljajo; to se godi posebno z Rusi.

V cerkvi, ki se je ločila od pravega Kristu-sovega namestnika na zemlji, ni prave svetlosti.

Za naše gospodarje.

Ali se krompir bolj debeli, ako se mu poreže steblovje? — Če bi bili naši ljudje le količkaj poučeni o rastlinskem življenju, bi vedeli, da se vse rastlinsko življenje vrši v zelenih delih rastli-ne, t. j. v listju, in bi potem gotovo ne trdili in ne delali takih neumnosti. Trditev, da se krom-pirjevo gomolje bolj debeli, če se krompirjevec poreže, velja toliko, kolikor trditev, da se prašič poprej otebeli, če se mu izreže želodec. Dokler je krompirjevo steblovje zeleno, toliko časa se krompir debeli in boljša, t. j. množina škroba v njem narašča. Če se pa zeleno steblovje poreže,

preden je dotična vrsta krompirja dozorela, potem postane krompir steklast.

Zatirajte gosenice malega pedica*! Letos obetajo ponekod črešnje veliko sladkega sadu. Kako nam krasijo dom s svojim bujnim cvetjem. Kako veselo brenče čebele po drevju in nam oplo-dujejo cvet. Imamo pa žal prav sedaj ob cvetu tudi mnogo škodljivih mrčesov. Zelene gosenice se krepčajo in rede na cvetu ter uničujejo sad. Obi-rajmo in pobijajmo to grdo golazen. Celi klopci škodljivih gosenic so na vejah sadnega drevja. Sedaj jih prav lahko pokončaš, ko so vse s' upaj. Ko se razlezejo, si ne bož mogel več pomagati.

Nikar ne lovite dobrih in prekoristnih ptičev, ki ta mrčes pridno zalezujejo. Učite in svarite otroke, naj nikar ne razdirajo gnezd in naj ne jemljejo mladičev.

*) pedic je rujav metu jček ponočnjak.

G l a s b a.

Domači zdravnik.

Zastrupljenje vsled ran. Če te pikne gad ali druga strupena žival, zaveži trdno del zastruplje-nega telesa, med srcem in rano, da tako kri usta-viš in zaprečiš, da ti strup ne pride po krvi v srce. Rano izžgi.

Opekline zdravi tako le:

- 1) Če je koža le površno opaljena in rudeča, ovij jo z bombažem (ovato).
- 2) Če so se ti napravili že mehurji namaži jih rahlo z oljem in ovij jih z bombažem.
- 3) Prav tako kakor v drugi točki, samo še v obil-nejši meri ravnaj, če je koža že čisto sčrnela in če je sežgana.

- 4) Če se z apnom opečeš, izmij rano z vodo, ka-
teri si primešal jesiha (octa) in ovij jo z bom-
bažem.
- 5) Če si se ožgal s kako kislino, operi si rano v
milnici (žajfenci) in si jo ovij z bombažem.
- 6) Gorečo osebo vrzi na tla, pokrij jo s svojim
plaščem, suktno, ogrinjalom, in valjaj jo po
tleh, dokler ugasiš ogenj.

Pogoltnjene stvari spraviš iz nesrečnika, če
zapre nos in mu s kazalcem sežeš globoko v usta
pod nebo, ter ga rahlo potolčeš po hrbtu.

Kaj pravi politika ?

Avstrija — Ogrsko. Pri dopolnilnih volitvah
za veleposestvo za kranjski deželni zbor sta bila
izvoljena dva Nemca in sicer radi izdajstva libe-
ralne stranke. Ker je bilo upanje, da zmagajo
Slovenci, če se združita obe stranki, je ponudila
katoliška stranka liberalni kompromis za to vol-
tev. Ali liberana stranka ni samo odbila te po-
nudbe, ampak njeni pristaši so še celo oddali
Nemcem svoje glasove. — Pri dopolnilnih volitvah
za drž. zbor je zmagal na zgornjem Štajerskem
socijalni demokrat Resel. — Dne 3. maja bo za-
čel zopet zborovati drž. zbor. Razpravljali bodo o
carinskem tarifu, na vrsto pa pride tudi prvo
branje predloge o laškem vseu ilišču. Med tem bo
proračunski odsek končal svoje delo. Dne 18. maja
bo sklican k 12dnevnomu zasodanju češki deželni
zbor. Dne 3. junija bo proračunska razprava. Če
bo prišlo do premirja med Čehi in Nemci, bo mi-
nistrstvo Gautschevo preosnovano. — V avstrijski
vojski so se izvršile znamenite spremembe in pre-
meščenja med generali. — V naših pokrajinah so
zopet ulovili več sumljivih Italijanov. — Naš mi-
nister za zunanje zadeve grof Goluchowsky pojde
dne 29. t. m. v Benetke, da tako vrne obisk la-
škemu ministru Tittoniju ki ga je bil lani obiskal
v Opatiji. Temu sestanku ni moči odrekati poli-
tičnega pomena. Italija, zaveznica Avstrije, ima
namreč novo ministrstvo, preteklost nekaterih mi-
nistrov kaže, da nova vlada ni preveč naklon-
jena zvezi z Avstrijo; razni pomembni dogodki
zadnjega časa, kakor napitnica laškega kralja v
Neaplju, oboroževanje i. t. d. so dali povod, da
se je začelo dvomiti nad zvest bo Italije. To in
in pa dogodki na Balkanu so gotovo prisilili Go-
luchowskega, da se snide s Tittonijem, da dobi
potrebni pojasnil iz njegovih ust. — V Splitu so
se sešli hrvaški dalmatinski poslanci pravaške in
narodne stranke. Nameravajo združiti obe stranki;
govorili pa bodo na tem sestanku tudi o razmerju
Avstrije do Ogrske in o združenju Dalmacije s
Hrvatsko

Balkan. Rusija in Avstrija, ki sta se bila p ed
dvema letoma domenili, da hočeta vzajemno de-

lovati, da se napravi mir in red v Macedoniji in
olajša strašno življenje kristijanom, priznavata
sedaj sami, da njiju prizadevanje ni imelo vspeha.
Zato so sklenile velevlasti odobriti angleški pred-
log o reformni kontroli v Macedoniji. S samimi
grožnjami in popuščanjem se pri Turčinu ne od-
pravi nič, tu je treba železne roke. — Ker so
Grki napadli vas Zagoričani in so tam morili in
ropali, je bilo v Bolgariji in Macedoniji mnogo
protestnih shodov proti Grkom. — Narodni zbor
na Kreti je proglasil združenje tega otoka z Grško.
Varuhi Krete: Anglija, Rusija, Francoska, Italija
najbrže ne bodo privolile v to združenje.

Francoska. Minister za zunanje zadeve Del-
casse je te dni podal svojo ostavko, ker ojstro
kritizirajo njegovo politiko v Maroku in pa ker
so očitali Francozom, da ne varujejo nevtralnosti
nasproti Rusom. Ali kmalu se je posrečilo ga
pregovoriti, da ostane. — V mestu Limože je bil
štrajk Ker so štrajkovci napadli vojake, so le ti
streljali in tekla je kri.

Vojska. Japonci so protestirali pri Francozih,
ker se je ustavilo rusko balt ško brodovje v fran-
coski luki Kamran. Na carjevo povelje je zapustil
Roždestvenski Kamran. Ne ve se, kje je, kaj name-
rava in kam hoče ruski admiral. Tudi za japonsko
brodovje se ne ve, kje da je. Rožestvenski bo
gotovo počakal še tretjo eskadro Nebogatova, ki
se mu pridruži v kratkem času. Iz Mandžurije ni
posebnih poročil kakor, da se Japonci jako živah-
no gibljejo in pripravljajo na bodoče dogodke.

Naše slike.

Sv. Marko, kojega smo praznovali v torek,
je bil učenec sv. Petra, prvaka apostolov. Po tem,
kar je bil slišal iz Petrovih ust, je spisal v Rimu
kratek evangelij. Pozneje se je odpravil v severno
Afriko in je prvi oznanoval Kristusovo vero v
Aleksandriji, kjer se je kmalu sv. vera prav lepo
razvitala. Sv. Marko je umrl mučeniške smrti
okolo 63. leta po Kr. r. in bil pokopan v Alek-
sandriji. Benečani so prepeljali pozneje njegove
ostanke v Benetke in njemu v čast sezidali slavno
in veličastno hišo božjo, ki slovi po svoji lepoti
in umetnostih po vsem krščanskem svetu. Zvo-
nik pred cerkvijo sv. Marka, ki se je pred par
leti porušil, se sedaj zopet zida, vendar bo treba
še mnogo časa, kamenja in — denarja, predno
bo dovršen.

Lepa umetna glasba (muzika) je nekaj vzvi-
šenega, nebeška. Zato nam predstavlja slikar ali
pa kipar glasbo s kvišku obrnjenim pogledom.
Pri sebi ima orglje, najpopolnejši glasbeni instru-
ment; poleg nje pa brenklja duh lepe umetnosti
na strune.

* * * N O V I C E * * *

(.Marija Milostljiva“.) Slovenska Marijina družba bo imela svoj shod 30. aprila in v mesecu maju vsako nedeljo ob navadni uri v armenski cerkvi šmarnično pobožnost.

† (Profesor Edvard Pospichal.) Velikono ni ponedeljek popoldne je umrl v Rojani umirovljeni gimnazijski profesor Edvard Pospichal v 67. letu svoje dobe. Služboval je prav dolgo vrsto let na tuk. državnem gimnaziju in poučeval najrazličnejše predmete. Bil je jako učen in sposoben profesor, vendar mož svojega posebnega naziranja in značaja. Kratka bolezen, pljučnica, ga je spravila iz tega sveta. Bog bodi milostljiv njegovi duši!

(Za častnega občana) je imenoval občinski zastop v Tomaju tamošnjega nadučitelja g. Antona Benigerja ob priliki njegovega 40-letnega službovanja. Gospod učitelj je deloval v tomajski občini 33 let.

(Umrli) je velikonočni ponedeljek v St. Petru pri Gorici upokojeni kurat č. g. Marko Vales Velikonočno nedeljo je še maševal, ponoči ga je zopet napadla stara njegova botezen, srčna hiba in mu končala življenje. Porodil se je l 1840. v Gabrijah na Vipavskem in bil v mašnika posvečen l. 1865. Služboval je po raznih goriških duhovnijah, zadnja leta kot kurat v Branici, kjer se je mnogo trudil za spomenik slavnemu slovenskemu junaku baronu Čehovinu. — V Trstu je uml go p. Fran Rakuša, kontrolor „tržaške posojilnice in hranilnice.“

(Z voznim redom) tukajšnih železnic in parobrodov bomo cenjenim čitateljem kmalu ustregli. Sedaj v početku maja se vozni redi večinoma spreminjajo, zato raje potrpimo

(Sneg koncem aprila) Zadnje dni velikega tedna je padlo po goriških gorah mnogo snega, kakor da bi bilo v sredi zime. Tudi na Kranjskem je na več krajih mo no snežilo. Bati se je slane.

(.V imenu zakona“ izvršena tatvina). Dne 18. t. m. so vkradli prebrisani tatovi gospej Fanny vdovi del Moro blizu 5000 kron vrednosti. Prišli so v njeno stanovanje jako rano preoblečeni kot policijska komisija ter mirno odnesli mnogo dragocenosti iz blagajne, katero jim je morala gospa „v imenu zakona“ odpreti.

(Dela pri železniškem mostu čez Sočo pri Solkanu) vzbujajo vseobčo pozornost. Sedaj je na-

pravljen že lep kos spodnjih del, in veliki oder, kolone in drugo da slutiti, kako klosalno delo, nekaj izrednega, bo ta železniški most. Dne 7. t. je bil nastal pri teh delih kar nakrat ogenj. — K sreči se je hitro pogasilo, da ni niti govora o kaki škodi. Ali ta ogenj je bil tako skrivnosten in nastal je v takih okolščinah, da je tvrdka, ki gradi most, hitro prosila ministrstvo, naj ji da za stražo orožnike. Dovoljenje je prišlo hitro in sedaj stražita vedno dva orožnika most.

drevje po Istri, ter obeta mnogo sadja. Da sad zemlje daš in ohraniš! Prosimo Te usliši nas!

(Nove Šmarnice) ne izidejo to leto. Dobijo se še iz minulih let naslednje šmarnice: Kerčon, Salve Regina uli razlaganje molitvo „Češčena bodi Kraljica“, — Kerčon, Marija podoba pravice, — Godec, Nove lurške šmarnice, francoski spisal Henrik Lassere, — P. Ladislav, Šmarnice. Marijine čednosti in dobrote po Patissu in Schepersu, — P. Hatler - P. Ladislav, Šmarnice. Premišljevanja o Srcu Marije, — Volc, Marija v predpodobah in podobah. Šmarnice. V usnju vezane veljajo te Šmarnice s poštnino vred po K 2:20 in se dobijo v Katoliški bukvarni.

* * * U G A N K E * * *

Vsled tiskarskih škratov, ki so se vrinile v zadnjo številko pod tem naslovom, ni mogel seveda nihče čitateljev „pogrunati“ dane uganke. Zato jih priobčimo danes zopet, pa upamo, da brez tiskarskih pogreškov, kojih se hočemo v bodoče skrbno izogibati.

1) ek ek

ek

ek

ek

2) z „d“ pač trd je les,
z „r“ ne gledaj čez;
z „z“ če te boli,
z „b“ ne grizi mi.

3) Dva živa imata mrtvega med seboj, pa ju vendar nič ni strah, Kaj je to?

(Vinko Vodopivec).

Razpišemo lepo velikonočno darilo pod navadnimi pogoji.